

SAVA

Izhaja vsako soboto ob 5 uri zvečer. Uredništvo in upravnništvo: Kranj št. 170 (Prevčeva hiša). — Naročnina za celo leto K 4.—, za pol leta K 2.—, za četrto leta K 1.— Za vse druge države in Ameriko K 5.60.— Posamezne številke po 10 vinarjev. — Vse dopise je naslavljati na uredništvo lista „Sava“ v Kranju. Inzerate, naročnino, reklamacije pa na upravnništvo „Sava“ v Kranju. — Dopisi naj se blagovoliijo frankirati. Brezimni dopisi se ne priobčujejo. Reklamacije so poštnine proste. — Inzerati: štiritopna petit-vrsta za enkrat 12 vin., za dvakrat 9 vin., za trikrat 6 vin., večji inzerati po dogovoru. Inzerati v tekstu, poslana in posmrtnice dvojno. Plačujejo se naprej. — Rokopisi se ne vračajo. — Brzjavici: „Sava“, Kranj.

Čekovni račun pri c. kr. pošto-hranilničnem uradu št.: 41.775.

Nova vlada.

Dne 29. m. m. so bila objavljena cesarjeva lastnoročna pisma glede premembe v ministrstvu. Cesar je sprejel demisijo celokupnega ministrstva in je dosedanje ministre pooblastil, da ostanejo na svojih mestih, dokler ne bodo imenovani novi ministri. Za ministrskega predsednika je imenovan dr. Ernst pl. Körber; ta je bil doslej skupni finančni minister; vodstvo skupnega finančnega ministra je začasno poverjeno ministru zunanjih del baronu Burianu.

Novo ministrstvo je sestavljeno tako-le: min. predsednik dr. Ernst pl. Körber, minister notranjih del Ervin baron Schwarzenau, fin. minister Karol Marek, trgov. minister dr. Franc Stibral, pravosodni minister dr. Franc Klein, naučni minister dr. Makso baron Hussarek; delavsko ministrstvo Otakar Trnka, poljedelsko ministrstvo Hen. grof Clam-Martinic, železniški minister generalmajor Ernest Schaible, domobranski minister gen. polkovnik Friderik baron Georgi, minister za Gališko dr. Mihael Bobrzynski.

Novi ministrski predsednik dr. Ernst pl. Körber je bil rojen 6. novembra 1850. v Tridentu in je, dosegi v starosti 22 let doktorat. vstopil kot pravni praktikant pri dež. sodišču na Dunaju, a je prišel že leta 1878. v trgovinsko ministrstvo, dobil leta 1885. Franc Jožefov red in postal leta 1893. sekcijski načelnik. Leta 1895. je Körber prevzel vodstvo drž. železnice in postal leta 1896. prvi sekcijski načelnik v ministrstvu notranjih del ter tajni svetnik. Leta 1897. je vstopil v Gautschovo vlado kot trgovinski minister ter je bil pri odstopu te vlade leta 1898. odlikovan z redom železne krone 1. razreda in vpokojen. A že leta 1899. je zopet vstopil v Claryjevo vlado kot minister notranjih del in po vstopu Claryja ter po prehodnem ministrstvu Wittekovem sam postal 18. januarja 1900 ministrski predsednik. Na čelu vlade je ostal do

31. decembra 1904., vodil sčasoma tudi ministrstvo notranjih del in pravosodno ministrstvo ter bil v tem času odlikovan z Leopoldovim in Štefanovim redom ter imenovan za člana gosposke zbornice. Po odstopu od ministrskega predsedstva se Körber 11 let ni prikazal v politični javnosti, dokler ni bil po odstopu dr. viteza Bilinskega imenovan 31. januarja 1915. za skupnega finančnega ministra.

Vojna z Romunijo.

Dunaj, 28. oktobra.

Boji južno od prelaza Szurduk in Vöröstoronye trajajo.

Jugo-vzhodno od Predeala so vrgle avstro-ogrsko in nemške čete sovražnika iz močno utrjene višinske pozicije v dolino Paraszugo. Ob ogrski vzhodni meji smo zavrtili romunske protisunke.

Dunaj, 29. oktobra.

Zapadno od Oršove smo vzeli v nenadnem napadu kraj obvladajoče višine. Južno od Vöröstoronskega prelaza, severno od Campolunga in južno od Predeala so pridobile avstro-ogrsko in nemške bojne sile v ljutih bojih tal. Ob sedmograški vzhodni fronti ničesar pomembnega.

Dunaj, 30. oktobra.

Pri Oršovi nič novega. Jugo-zapadno prelaza Szurduk je potisnil sovražnik eno naših bojnih skupin za nekaj kilometrov nazaj. Jugo-vzhodno prelaza Vöröstorony smo razširili svoje uspehe. Severno Campolunga smo odbili romunske sunke. Ob ogrski vzhodni meji je bojevanje ponehalo.

V Gozdnatih Karpatih in v sosednem južnem ogrsko-romunskem obmejnem gorovju vlada, ne glede na delovanje patrolj, pri deževnem vremenu mir.

Jugo-zapadno od prelaza Vöröstoronye smo, razširjajoč uspehe hanoverskih in meklenburških lovcev od prejšnjega dneva v naskoku zavzeli več žilavo branjenih višinskih pozicij. Iz zadnjih bojev v tej pokrajini smo pripeljali nazaj kot vjetnike 18 častnikov in nad 700 mož.

Jugo-zapadno od prelaza Szurduk so Romuni potisnili nazaj eno izmed naših stranskih kolon.

Dunaj, 31. oktobra.

Pri Oršovi in onstran južnih obmejnih gorovij Sedmograške se boji nadaljujejo. Napadi Romunov severno Crnaheveca in severno od Campolunga so se razbili. Ob ogrski vzhodni meji in v Gozdnatih Karpatih je vladal tudi večeraj razmeroma mir. Avstro-ogr. in nem. čete generala v. Falkenhayna so vjele od 10. oktobra naprej 151 častnikov 9920 mož. Plen znaša 37 topov, 47 strojnih pušk, 1 zastavo in mnogo vojnega materijala.

Dunaj, 1. novembra.

Zapadno od doline Predeal se je posrečilo našim četam vdreti v sovražne pozicije, pri čemer so vplenile 10 infanterijskih topov in 17 strojnih pušk. Južno od prelaza Vörös Toronye smo pridobili ozemlja.

V prostorih jugovzhodno od prelaza Verestorony smo še napredovali. Južno in jugovzhodno od Braševa na sovražnih tleh se boreče avstro-ogrsko in nemške čete so zavrtile romunske napade. V južni Bnkovini in v pokrajini Capul uspešna podvzeta v predpolju.

Romunom primanjkuje municije.

Lugano, 31. oktobra. Milanski listi so dobili poročila, ki pravijo, da za Romunijo niso tako važna ojačenja kakor pa pošiljanje vojnega materijala in zlasti municije. Romunske čete so sedaj, zlasti ko so dospeli Rusi, dovolj močne, pač pa nastajajo težkoče radi pomanjkanja topov in municije. Zavezniki naj ne mislijo, da bi bilo prepozno, če sedaj odpošljejo vojni materijal.

PODLISTEK.

Mladostni sen.

I.

Zamišljen v duhu čase zrem nekdanje, ko sem še zornih in cvetočih lic pač sanjal zlate še detinske sanje, bil v družbi dobrosrčnih rojenic.

II.

Minule davno že te rajske sanje so solnčnojasnih in brezskrbnih dni; a često se, ko sem zamaknjen vanje, v očesu grenka solza zablešči. — — —

III.

Vsak svit, ki v nežnem snu zazoril, je vnel nebroj mi v srcu sladkih nad; pa žitja strup je v káli vse zamoril, končal naděje vse ter cvet in sad! —

IV.

Zašla za vedno zarja mi mladosti, zamrla ž njo ljubav je vil modric, ostal mi le spomin je še v starosti na krasen sen in cvet nekdanjih lic! —

V.

Zdaj strti spě pomladni ti cvetovi na dnu srcà mi toliko že let; li kdaj še ti pobeljeni grobovi iz sna zbude se v žitje novo spet? — — —

VI.

O vem, da se! — Zato mi up ne gine na Tè, sen davne sreče in miru! — S teboj bom združil tožne še spomine tedaj, — ko bom zaspal v nevzdramnem snu! — — —

Iv. P.

Vladimir Korolenko.

Brez besede.

Dalje.

XXIII.

Človek ne spi vedno ob pravem času. Ako Matvej to pot ne bi bil spal, bi bil čul mnogo zanimivega in njegovo potovanje bi se bilo hitro in srečno končalo.

Pa spal je, ko je vlak precej dolgo stal na neki mali postaji. Ne daleč od železnice so bile videti na planoti hiše, zgrajene iz ravnokar posekanih debel. Na kolodvoru je bilo nenavadno živahno: skladali so kamna in poljedelske stroje, čul si hlastno tekanje semtertja in glasne klice v čudnem grgrajočem narečju. Potujoči Amerikanci so radovedno gledali iz oken železniških voz.

„Oprostite sir,“ vpraša potnik iz Milwaukeeja, „kako ljudstvo je to?“

„Ruski židje,“ odgovori vprašani. „Sezidali so si kolonijo pri Doubletownu . . .“

V tem trenutku sta obstali dve osebi pred stranskimi vratmi voza in začula se je ruska govorica.

„Čuj, Jevgenij,“ pravi eden v visokem tenorju in nekoliko z grgrajočim naglasom. „Se enkrat: ostani pri nas!“

„Ne, ne morem,“ odgovori mehak bariton drugega. „Vleče me, razumeš . . . Zadnja poročila . . .“

„Iluzija istotako kakor vse prejšnje! . . . In vsled teh fantazij obračaš hrbet resničnemu, dobremu, živemu delu. Da bi dal tisočim novo domovino, da bi napravil socialni poizkus . . .“

„Vse to je resnično in pod drugimi okolnostmi . . . Ponavljam ti: vleče me. Kar pa se tiče fantazij, Samuel . . . Prvič je ravno v teh fanta-

zjah življenje . . . bodočnosti! In drugič, ti sam s tvojim delom . . .“

„All right!“ zakliče nekdo.

„Please in the cars!“ se začuje sprevodnikov poziv. Oba prijatelja se prisrčno objameta in eden skoči v že vozeči se vlak.

To je bil visokorasel mlad mož, nerednih a izrazitih potez, v zaprašenih škornjih in obleki, kakor bi bil danes mnogo hodil. Položi mal zavoj v mrežo nad Matvejevo glavo in takoj zapazi obraz spečega Loziščana. V tem hipu odpre Matvej, morda pod vplivom tega pogleda, svoje modre, zaspane in žalostne oči. Trenotek sta se oba gledala. Potem pa pada Matveju glava zopet nazaj in iz prsi se mu izvije globok vzdih . . . Spal je zopet.

Došlec je še par sekund gledal v ta obraz . . . Vzlic temu, da je bil Matvej sedaj preoblečen, obrit in da je nosil ameriški pidjak in klobuk, je bilo v vsej postavi vendar nekaj, kar je vzbujalo spomin na daljno domovino. Mladi mož je videl hipno pred seboj široko, s snegom pokrito poljano, pot, ob kateri stoji na desni in na levi gozd in ljudi z ravnotakimi očmi, ki se naglo umikajo hitri žvenkljajoči trojki . . .

Morda so se tudi Matveju vzbudili spomini. Ustnice so se mu mrmraje gibale in pohlevno proseč izraz mu je legel na obraz.

Gospod v zaprašenih obleki in s cilindrom je zasledoval prizor z ostrim pogledom, v katerem se je zrcalila nekaka posmehljiva dobrohotnost.

„Haw do you do, mister Nilov?“ reče, ko vidi, da ga Rus ne opazi. Le-ta se zgane ter se živahno obrne.

„O! Dober večer, sodnik Dickinson,“ odvrne v čisti angleščini ter poda sodniku roko. „Oprostite, da vas nisem opazil.“

„To nič ne de. Zanimate se za tega potnika? . . . Mene je tudi zanimal . . . Očividno prihaja od daleč.“

(Dalje.)

Ruski neuspehi.

Dunaj, 28. oktobra.

Vzhodno od Dorne Vatre smo vdrlí na 4 km široki fronti v ruske pozicije. Sovražnik je pustil 8 častnikov, 514 mož in 2 strojni puški v naših rokah. Njegovi poskusi, zopet zavzeti iztrgane mu višine, so ostali brez uspeha.

Berolin, 28. oktobra.

Rusi so držali skoraj vso črto ob Stohodu pod živahnim ognjem, ki je narasel zapadno od Lucka do največje sile. Ruski napad, izvršen iz gozdnate pokrajine vzhodno od Selvova, se je zlomil v našem zapornem ognju.

Berolin, 29. oktobra.

Zapadno od Lucka in ob Stohodu silen sovražni artiljerijski ogenj. Pri Selvovu poskušen ruski pehotni napad smo v kali vdušili.

Dunaj, 30. oktobra.

Pri Pustomitih so poskusili Rusi po kratkem, toda kar najljutejšem topovskem ognju izvršili velejuriš. Njihove kolone so se razbile deloma pred našimi ovirami, deloma pa v njih. Takisto se je ponesrečil sovražen velesunek pri Selvovu.

Dunaj, 31. oktobra.

Pri Lipnici Dolnji so se polastile nemške čete, južno od Brzezanov pa turški bataljoni močno utrjenih sovražnih pozicij, pri čemur so napadalci vjeli 4 častnike in 170 mož ter vplenile 9 strojnih pušk. Pri Lubačovki v Voliniji smo zavrnili ruske sunke.

Dunaj, 1. novembra.

Po silni artiljerijski pripravi je poskusil sovražnik, ko se je zračilo, polastiti se svoje dne 30. oktobra izgubljene pozicije na vzhodnem bregu Narajovke. Kljub petkratnemu naskoku v masah smo svoje pozicije do zadnje obdržali. Enako so se razbili močni napadi na otomanske čete. Ob Bistrici Solotvinski smo z ognjem prepodili sovražne oddelke.

Dunaj, 2. novembra.

Nemške čete armade generalobersta von Tersztyanszkega so vrgle sovražnika pri Vitonjecu jugovzhodno od Solotvina iz močno utrjene pozicije. Vjetih je bilo 22 ruskih častnikov in 1500 mož ter vpljenih 10 strojnih pušk in 3 metala min.

Vojni svet pri carju.

„Novoje Vremja“ poroča, da je car odredil, da morajo priti vsi veleposlaniki ententnih držav k važnemu razgovoru v glavni stan. Angleški veleposlanik Buchanan je že dospel tja.

Deveta italijanska ofenziva.

Topovski ogenj.

Dunaj, 28. oktobra.

Na južnem krilu primorske fronte trajajo artiljerijski boji in boji z metali min. Sovražno pehoto, ki je prodirala ob cesti Opatje selo, smo s svojim ognjem hitro prisilili, da se je vrnila.

Na Tirolskem pridobiva sovražni topovski ogenj mestoma na sili.

Dunaj, 29. oktobra.

Ob primorski fronti pridobiva sovražni artiljerijski ogenj in ogenj metal min na sili in obsežnosti. Vzhodno od Gorice in na Krasu tipa sovražna infanterija proti našim pozicijam.

Dunaj, 30. oktobra.

Pri neugodnih razglednih razmerah je bilo sovražnikovo bojno delovanje na Primorskem večraj manjše, kakor v preteklih dneh.

Dunaj, 31. oktobra.

Deli primorske fronte stoje pod artiljerijskim ognjem in ognjem min menjajoče se sile.

Na Tirolskem smo zavrnili napad nekega bataljona alpinov na Gardinal v alpah Fassano z velikimi izgubami za sovražnika.

Dunaj, 1. novembra.

Na južnem krilu primorske fronte se je stopnjeval tekom včerajšnjega dneva sovražni artiljerijski ogenj in ogenj min zopet do velike sile. Od 3. popoldne naprej je pričela sovražna pehota v Vipavski dolini in na Kraški visoki planoti tipati proti našim pozicijam. Kjer je mislila, da so naši razbiti jarki godni za naskok, je začela tudi napadati, napade pa smo z zapornim ognjem ali protisunkom zavrnili. Zvečer je ogenj pojemal, po noči pa je z novo silo zopet pričel. Italijanski letalci so vrgli mnogo bomb na Dutovlje, Sežano in Miramar, a niso napravili omembe vredne škode. Stotnik Schnenzer je zbil nad Poreškim zalivom eno letalo tipa Caproni.

Dunaj, 2. novembra.

Na Goriškem se je pričela nova laška ofenziva. Druga in tretja italijanska armada, ki sta bili od zadnjih velikih bojev sem dopolnjeni s svežimi četami, sta napadli od Gorice navzdol. Prvi splošni

naval je vsled hrabrosti naših čet zavrnjen. Ko se je močni sovražni ogenj tekom dopoldneva stopnjeval do izredne sile, je sovražna pehota opoldne naskočila. V Vipavski dolini naj bi bili za vsako ceno vzeli višine vzhodno od Vrtojbe. Sedem sovražnih brigad, zastavljenih na ozkem prostoru, smo tu do zadnjega zavrnili. Na severnem delu Kraške visoke planote se je pričel po 11. dopoldne sunek italijanske pehote v masah, ki je najprej pridobil prostora preko naših sestreljenih jarkov. Objemalno pričeti protinapadi naših čet so vrgli Italijane zopet nazaj. Lokvica pa je ostala v sovražnih rokah. Osem italijanskih divizij je bilo pri tem sunku udeleženih. Na južnem delu visoke planote smo kljub besnim napadom obdržali vse pozicije. Posebno so se odlikovali pri uspehu včerajšnjega bojnega dneva kranjski domobranski polk št. 27 in preizkušeni zapadnogališki črnovojniški polk št. 32. Zavrnili sta stoje sovražne napade ter se držala proti največji premoči. Tudi polka št. 41. in 11. zaslužita vso hvalo. Vjeli smo nad 1000 mož in vplenili 7 strojnih pušk.

Napad naših hidroplanov na italijanska oporišča.

Dunaj, 2. novembra.

Dne 1. nov. zvečer je več naših pomorskih letalskih skupin napadlo jako učinkovito Červinjan, S. Giorgio di Nogaro, Pieris, Gradež in ladjedelnico pri Tržiču. Doseglo se je številne polne zadetke v vojaških objektih in železniških napravah imenovanih krajev in v enem hangarju gradežke letalske postaje.

Diference med Sonninom in Bissolattijem.

„Neue Züricher Nachrichten“ poročajo, da so se razvile med zunanjim ministrom Sonninom in in ministrom brez portfelja Bissolattijem resne diference. Nasprotni nazori obeh ministrov glede teritorialnih zahtev Italije v Dalmaciji so popolnoma razdvojili ministra, tako da se niti ne pozdravljata več. V italijanskem kabinetu je pričel razkrojevalni proces.

Minister Bissolati hoče na vsak način razdrobiti Avstrijo.

Lugano, 31. oktobra. V Kremoni se je vršila včeraj proslava dr. Battistija. Govoril je tudi min. Bissolatti. Poudarjal je neomajno voljo Italije, da ne dene meča poprej iz rok, dokler ne bo Avstro-Ogrska, ta mnogoglaví zmaj, dedni sovražnik Italije, poražena in razdrobljena. Kdor bi govoril sedaj o miru, ta bi hotel premirje v korist Nemčije in Avstro-Ogrske. Zato pa ni dal mučenik Battisti svojega življenja. Avstro-Ogrska ne sme nikdar upati, da se jej prizanese, tudi takrat ne, ko bodo italijanske čete zmagovito vkorakale v Trident. Avstrija mora izginiti iz življenja Evrope. Glede Nemčije je rekel Bissolatti, da nikdo ne misli na to, da se potlačí nemška svoboda, kakor hitro bo Nemčija oproščena militarizma. Glede narodov v Avstro-Ogrski je rekel, da morajo biti svobodni, Nemci in Madžari pa naj se vladajo kakor hočejo.

Soška fronta in Balkan.

Berolin, 29. oktobra. Vojaški kritik „Vossische Zeitung“ pravi glede zadnje soške bitke, da si Italija hoče s poskusom prebitja soške fronte na Balkanu zagotoviti tam zahtevano posest; to je pa pot, katero jej Avstrija zapira. List poudarja, kako se je vzdržal general Boroevič s svojimi zvestimi četami. Vsakdo med njimi, vsak mož, borec se proti ogromni premoči, je vedel, da gre za vse. Zato so vzdržali. Fronta je danes neomajana. Domoovina in države ž njo zvezane vedo, da se imajo zahvaliti za to hrabremu generalu in njegovim ljudem.

Bitka pri Verdunu in ob Sommi.

Berolin, 28. oktobra.

Na severnem bregu Somme so se včeraj intenzivni boji zopet pričeli. Močna artiljerijska priprava je šla pred napadi, v katerih so v večernih urah prodrli Angleži preko črte Gueudecourt-Les Boeuks, Francozi pa tik zraven iz okolice Morvala. Naše čete so zavezniške sovražnike krvavo zavrnile z artiljerijskim ognjem in ognjem strojnih pušk, severo-vzhodno od Morvala tudi z golim orožjem. Pozicije smo do zadnjega obdržali.

Berolin, 29. oktobra.

Napade Angležev, ki so se po močnem ognju razvili med Gueudecourtom in Les Boeuksom, smo večidel s svojo artiljerijo zadušili. Kjer so prišli do izvedbe, smo jih z izgubami zavrnili. Pri tem sta bila dva oklopna avtomobila zadeta v polno in razbita. Pozneje sta vdrlí vzhodno od Les Boeuksa dve sovražni stotniji v naš najspretniji jarek. Boj se tam še vrši.

Berolin, 30. oktobra.

Mnoge točke fronte severno od Somme so se nahajale pod sovražnim ognjem, kateremu smo krepko odgovarjali. Pri nekem napadu na črti Les Boeuks-Morval se je sovražniku posrečilo mesto,

kjer je bil vdrl v naše najspretnije jarke, proti jugu nekoliko razširiti. Na vseh drugih točkah, kjer je prišel skozi naš zaporni ogenj naprej, je bil krvavo odbit.

Na južnem bregu Somme je pešpolk št. 339, ki sestoji iz Berlinčanov in Brandenburčanov, v svežem napadu zajuril pristavo La Maisonette in tam proti Biachesu se razprostirajoče jarke. Napad je učinkovito pripravila od letalcev-opazovalcev izborna podpirana artiljerija. Pripeljaní je 412 vjetnikov, med njimi 15 častnikov.

Berolin, 31. oktobra.

Neugodne vremenske razmere so omejile bojno delovanje ob Sommi. Sovražni oddelki, ki so prodirali proti našim pozicijam severovzhodno in vzhodno od Les Boeuksa, smo z ognjem zavrnili. Napadi, naperjeni proti La Maissonettu, katere je izvršila ena francoska stotnija, so se ponesrečili. Enako so se ponesrečili poskusi s četami z ročnimi granatami vdreti v naše nove jarke južno od Biachesa. Napad močnih francoskih čet na Ablaincourt in na obeh straneh ceste Chaulnes-Lihons se v našem obrambnem ognju ni izvedel.

Berolin, 1. novembra.

Pri izboljšanih razglednih razmerah se je v pokrajini ob Sommi v več odsekih pričelo živahno artiljerijsko delovanje. V večernih urah so prodrli Angleži iz pokrajine Courcellette in z močnimi silami na črti Gueudecourt-Les Boeuks v napad. Severno od Courcelletta napad v našem obrambnem ognju ni prišel naprej, zapadno od Le Transloya se je v bližinskem boju na posameznih točkah zlomil.

Povratek „U 53“ iz Amerike.

Berolin, 31. oktobra. Wolffov urad poroča: Podmorski čoln „U 53“ se je vrnil s svojega podvzetja v Atlantskem oceanu nepoškodovan v domovino.

Splošna brambna dolžnost v Avstraliji in Kanadi.

V avstralskih taboriščih na Angleškem se je pričelo te dni glasovanje o splošni obligatorični vojni dolžnosti.

Zatrjuje se, da hoče kanadska vlada predložiti kanadski zbornici zakonski načrt o uvedbi splošne brambne dolžnosti.

Zaprto Vzhodno morje.

Iz Kodanja poročajo: Zadnji čas se je zdaj pa zdaj zgodilo nekaterim parnikom, ki so prišli mimo Droghdena (v morski ožini med Švedsko in Dansko), da so zadeli ob skale pod vodo, ki jih prej niso poznali. Sedaj je uganka rešena. Švedski parnik „Norman“ je zadela na poti iz Anglije v Vzhodno morje pretekli ponedeljek ista usoda ter se ni mogel več oprostiti. Natančnejša preiskava je dognala v splošno začudenje, da je parnik obvisel v velikanski jekleni mreži, ki so jo Nemci položili pri svetilni ladji Droghden. Parnik je bil s propelelerjem tako zapleten v mrežo, da se sam ni mogel oprostiti, pozneje ga je z velikim trudom oprostilo nekaj nemških ladij. Gre tu za mreže, v katere naj bi se vjeli podmorski čolni.

Na Balkanu.

Romunska fronta.

Zasledovanje.

Berolin, 29. oktobra.

V severni Dobrudži so našli zasledujoči oddelki do sedaj malo odpora. Vse kaže, da se nasprotnik v vsi naglici umika. Vjeli smo 500 razpršenih, ter vplenili nekaj municijskih kolon in nekaj prtljage.

Evakuiranje Bukarešte.

Berlinski listi poročajo: Po petrogradskih vesteh se je pričelo splošno evakuiranje Bukarešte. Državni uradi zapuščajo glavno mesto in ž njimi se selijo mnogi premožnejši sloji. Vsi odhajajoči vlaki so prenapolnjeni.

Nov poveljnik v Dobrudži.

Francoski listi poročajo, da bo prevzel vrhovno poveljstvo v Dobrudži general Aleksejev. Številne ruske čete se baje nahajajo na poti v Romunijo.

Macedonsko bojišče.

Berolin, 29. oktobra.

Srbski napadi na nemško-bolgarske pozicije v loku Črne so se ponesrečili, enako tudi sovražni delni sunki na vzhodnih pobočjih Moglene in jugo-zapadno od Dojranskega jezera. Ob Strumi praske patrolj. Pri Orfanu živahen artiljerijski ogenj.

Berolin, 30. oktobra.

Po močni artiljerijski pripravi so včeraj srbske in francoske čete ob Črni najprej v ozkih, potem pa v širokih odsekih napadle nemške in

bolgarske pozicije. V zapornem ognju, severovzhodno od Veljega sela s protinapadom, so se napadi popolnoma ponesrečili. Enako brezuspešni so ostali sovražni sunki pri Kenalih in Gradešnici.

Berolin, 31. oktobra.

Po začetnih uspehih je bolgarska pehota s protisunkom vrgla srbske oddelke v vzhodnem delu loka Črne z velikimi izgubami v njih izhodne pozicije.

Prve sovražnosti med Venizelosovo Grško in centralnimi državami.

Angleški listi javljajo: Dne 25. oktobra so napadli nemški letalci otok Kios, ki se je pridružil Venizelosu. Ena oseba je bila ubita, ena ranjena. Ob maloazijski obali so istočasno obstreljevale turške baterije nekatere stavbe na otoku. Ta napad pomeni prvo sovražno dejanje centralnih držav proti venizelistični Grški.

Grška armada.

London, 30. oktobra. „Observer“ javlja iz Aten 27. t. m.: Vlada je odredila takojšnjo odpravo grške armade iz Tesalije. Samo dva polka ostane tam. Včeraj v Solun došle oficirje narodne armade je Venizelos ob velikem navdušenju postavil v službo.

Venizelosova armada.

Venizelistična „Patris“ objavlja, da sta od venizelističnih čet organizirani dosedaj dve diviziji in sicer solunska in sereška. Diviziji štejeta 250 častnikov. Prvi maršbataljon solunske divizije je odšel na fronto. Zapovednik artiljerije polkovnik Masarakis izjavlja, da bodo imeli Grki svojo lastno fronto in da bo Venizelosova armada popolnoma enakovredna armadam drugih ententnih držav.

† Evgen Sajovic.

Dne 31. oktobra t. l. je umrl gospod Evgen Sajovic, telovadni učitelj na II. državni gimnaziji v Ljubljani.

Tako tiho nas je zapustil, kakor je bilo tiho njegovo delovanje, katero je v celem obsegu posvetil telovadbi, koje gojitvi in procvitu med mladino je, z vnemo in ljubeznijo žrtvoval ves svoj trud.

Rojen dne 12. majnika 1880 iz veleugledne kranjske rodbine je že kot mladenič skupno s poznejšim odvetnikom dr. Jankom Šavnikom pričel z vnemo gojiti telovadbo. Po dovršenih srednješolskih študijah se je nameraval posvetiti pravniki, a njegova ljubezen do telovadbe je določila njegovemu življenju drugo smer. Živahneje delovanje v sokolskih vrstah koncem devetdesetih let je priklenilo Evgena še tesneje k sokolski ideji. Vstrajno in neumorno je sodeloval v vseh strokovnih odborih, bodisi v organizaciji ali teoriji, v praktičnem poduku ali pri novi terminologiji. Posebno delaven je bil v strokovni literaturi in njegovo ime je dobro poznano ne samo v slovenskih ampak tudi v čeških sokolskih vrstah.

Pa tudi sicer je bil prerano umrl v družabnem življenju radovoljno s svojim sodelovanjem na razpolago; posebno rad pa je v družbi svojih prijateljev posejal sinje vrhove naših divnih planin, katerih venec oklepa njegovo mnogo, mnogo prerano gonilo, na katero z žalostjo in spoštovanjem zre premnogo njegovih prijateljev, katerih si jih je s svojim mirnim in tihim, pa odkritim in kremenitim značajem pridobil prav dosti.

Sovrstniki kakor naraščaj bodo ohranili bratu Evgenu vedno časten in hvaležen spomin.

DNEVNE VESTI.

Odstop avstrijskega ministrstva. Dunaj, 28. oktobra. Listi javljajo, da so imeli včeraj popoldne člani kabineta Stürgkh pod predsedstvom ministra notranjih del princa Hohenlohe posvetovanje, na katerem so sklenili, da skupno demisionirajo.

Najvišje pohvalno priznanje je bilo izrečeno podpolkovniku generalnega štaba Milanu vitezu Bleiweisu-Trsteniškemu.

Odlikovanje bivšega kranjskega deželnega predsednika barona Schwarza. Njegovo Veličanstvo cesar je podelil v pokojnemu deželnemu pred-

sedniku baronu Schwarzu vojno dekoracijo k velikemu križu Fran Josipovega reda.

Otokar grof Czernin imenovan za ritmojstra. S posebno milostjo in izjemoma je imenoval cesar rezervnega domobranskega poročnika Otokarja grofa Czernina pl. Chudenitz za rezervnega ritmojstra v c. in kr. armadi.

Knez Franc Thun †. Na svojem gradu v Dečinu je umrl dne 1. novembra zjutraj bivši češki cesarski namestnik in min. predsednik knez Franc Thun, 69 let star.

Prvi „avstrijski ministrski predsednik“ ustavne dobe. Kakor znano je dualistična ustava definitivno odpravila staro Frančevo „avstrijsko cesarstvo“, s tem da je priznala državnopravno samostojnost ogrskih dežel. Od l. 1867. nismo imeli za neogrsko polovico monarhije nobenega skupnega imena več in ime „Avstrija“ „avstrijsko“ pravzaprav oficijelno niti ni eksistiralo. Avstrijske dežele so bile oficijelno le „v državnem zboru zastopane kraljevine in dežele“, avstrijski ministrski predsednik je bil „min. predsednik v državnem zboru zastopanih kraljevin in dežel“. S tem naslovom je bil imenovan tudi pokojni grof Stürgkh dne 3. novembra 1911. Medtem je lansko leto uredil cesar vprašanje skupnih grbov monarhije in je pri tej priliki tudi zopet uveljavil ime „Avstrija“ kot označbo za vse dežele, ki so zastopane v dunajskem državnem zboru. Novi min. predsednik dr. von Körber je prvi od l. 1867. sem, ki ga je cesar imenoval za svojega avstrijskega min. predsednika. Tudi lastnoročna pisma odstopivšim ministrom, ki so bili še vsi imenovani za „v državnem zboru zastopane kraljevine in dežele“ se poslužujejo novega oficijelnega imena „avstrijski“.

Vrlo zadržanje prostovoljnih strelcev VI. Gospod armadni poveljnik generalni polkovnik pl. Borojević je poslal 23. t. m. nastopno poročilo c. kr. deželnemu predsedstvu: Prva stotinja prostovolj. strelskega bataljona VI. se je posebno obnesla v bojih prejšnjega meseca. Oni, ki so vršili oficirsko službo, in moštvo so bili preveti izbornega duha, so kazali posebno čustvo dolžnosti, zanesljivost in ambicijo in so si pridobili s svojim vzornim, hrabrim zadržanjem, vztrajanjem v najhujšem artiljerijskem ognju, naj opolnejše priznanje svojih predstojnikov. To naznanjam c. kr. deželnemu predsedstvu s posebnim veseljem.

Promocija. Gospod Ernst Kordin, c. kr. deželnovladni tajnik v Kranju bo dne 7. t. m. na dunajskem vseučilišču promoviran doktorjem prava. Iskreno čestitamo!

Na praznik Vseh svetnikov popoldne je prišlo na kranjsko pokopališče vse polno ljudstva, da se spominja po običajnem žalnem nažiču onih, ki spe v teh grobovih nevzdramno spanje. Letos niso gorele sveče in ne luči, zato pa je bilo nad gomili tem več svežih jesenskih rož. Po cerkvenem opravilu je zapel čitalniški pevski zbor pred Præšernovim spomenikom dvoje pretresljivih žalostink. — Ob štirih popoldne se je zbralo ob junških grobovih na Rupji vojaštvo, zastopniki raznih oblasti ter mnogo okoličanov in meščanov. Vojaštvu in zbranemu ljudstvu so razložili pomen te žalne svečanosti zastopniki vojaštva v nemškem, ogrskem in hrvatskem jeziku. Ubrano in veličastno so se razlegale slovenske nagrobne pesmi po završenih govorih in po cerkvenem obredu preko grobov v počesčenje umrlih junakov; tam od goriške strani pa so se čuli kakor odmev zamolkli glasovi topov. Vreme se je prilagodilo dnevu: mirno in megleno je bilo.

Ob mnogobrojni udeležbi se je vršil včeraj pogreb g. Evg Sajovica, ki je svedočil, kako vesplošno je bil pokojnik priljubljen. Zadnjega spremstva se je udeležila slavna „Nar. čitalnica“ z zastavo, nje pevski zbor pa je ob krsti pred hišo in ob gomili zapel ganljivi žalostinki. Pokojnika, ki je bil blag, miren in tih človek, se bo pogrešalo splošno, osobito pa kot telovadsa - strokovnjaka. Lahka mu bodi zemlja domača!

Mesto venca na krsto pokojnega g. Evgena Sajovica je darovala gospa Helena Pavšlarjeva 10 K za podporo vdov in sirot v vojni padlih vojakov.

Seja kranjskega občinskega odbora z dne 3. novembra 1916. 1. Naznanilo županstva. Župan poroča, da mu je c. kr. višji okr. zdravnik g. dr. Edvard Šavnik izročil 1000 K za „Dijaško kuhinjo“ v trajen spomin g. kand. inž. Bog-

dana Šavnika, c. kr. rez. poročnika, ki je padel ob Soči dne 26. julija 1915. Županu še naroči, da v imenu občinskega odbora izreče g. darovalcu pismo zahvalo za ta velikodušni dar. Nadalje župan naznani, da mu je izročil tovarnar g. Vinko Majdič 30 K, veletržec g. Anton Majdič pa 20 K za ubožni zaklad mesto venca na krsto pokojnega g. Evgena Sajovica. — 2. Poročilo finančnega odseka (poroča obč. svet. dr. V. Štepihar.) a) Občinski odbor potrdi oddajo mestnih njiv v najem za dobo 6 let proti najemini, kakor se je dosegla na javni dražbi. b) Ugodi se prošnji M. Mayrja, kateremu se z ozirom na nastale razmere zniža za tekoče leto zakupnina naklade na pivo za K 260.—. c) Potrdi se računski zaključek mestnega kopališča za l. 1916. s prebitkom K 216.20. d) Občinski odbor reši ugodno prošnjo učiteljice O. Šavnik-ove za zvišanje nagrade. 3. Občinski proračun za l. 1917 (poroča obč. svetovalec Fr. Krenner). Sprejme se proračun s proračunanimi dohodki K 27.510.20 in stroški K 67.798.86. Primanjkljaj K 40.288.66 se bo, kakor običajno, pokrila s 40 odstotno naklado na direktne davke, s 30 odstotno vodovodno naklado na indirektno davke in s 5% vodovodno naklado, ostanek pa s prihranki iz prejšnjih let. 4. Računski zaključek „Dijaške kuhinje v Kranju“ za leto 1915/16 se odobri, obč. odbornika F. Ažman in J. Sajovic se določita pregledovalcem računov in kot zastopniki občine se izvolijo v kuhinjski odbor prof. dr. V. Herle, dr. E. Šavnik in mag. pharm. F. Šavnik. Ko še občinski zastopniški odbor „Dijaške kuhinje“ izreče zahvalo na požrtvovalnem delovanju, župan zaključuje sejo.

Razglas. C. kr. okrajno glavarstvo opozarja tem potom na ukaz c. kr. deželnega predsednika z dne 19. oktobra 1916 št. 31.881 o primešanju surogatov pri izdelovanju kruha. Po določilih tega ukaza se smejo pšenična krušna, pšenična enotna in ržena moka pri izdelovanju kruha porabljati samo v množini, ki ne presega 60 odstotkov cele teže podelane množine moke; ostanek, to je 40 odstotkov cele teže naj sestoji iz nadomestnih snovi. Kot nadomestne snovi se smejo porabljati le krompirjeva moka, krompirjeva kaša, koruzna moka in ječmonova moka. Ta določila veljajo tako za obrtniško izdelovanje kruha, kakor tudi za izdelovanje kruha v zasebnih gospodarstvih. Prodajalci kruha so dolžni v svoji prodajalni označiti na vidnem mestu z razločno pisavo množino in vrsto nadomestnih snovi, ki so se porabile za izdelavo kruha. Prestopki tega ukaza se bodo kaznovali po § 35 ces. ukaza z dne 11. junija 1916 drž. zak. št. 176 z denarnimi globami do 5000 K ali z zaporom do 6 mesecev.

Razglas glede oddaje piva. C. kr. okrajno glavarstvo v Kranju določa v smislu ukaza deželne vlade sledeče: V vseh krajih političnega okraja Kranj se sme v vseh obratih, v katerim se oddaja pivo gostom v svrhu povžitja na razpolago, oddajati pivo v obratnih prostorih ali čez ulico ob delavnikih le v času od 6. do 9. ure zvečer in ob nedeljah in praznikih od 3. pop. do 9. ure zv. Oddajati se pa sme v obratnih prostorih in čez ulico posameznim osebam največ 1 liter piva. Prestopki te odredbe se bodo kaznovali z denarnimi globami do 5000 K ali z zaporom do 6 mesecev.

Vesti o uvedbi nakaznic za meso so neresnične. Apravizačni posvetovalni odbor na Dunaju je sklenil uvedbo takih nakaznic opustiti, kar najmanj polovica prebivalstva itak ne je več mesa. Zato pa predlagajo sedaj nekateri dunajski listi, da bi se naj uvedle kombinirane karte za živila. Kdor bi ne kupoval mesa, ta naj bi imel pravico nakupiti več drugih vegetaričnih živil. Ker pa so množine najvažnejših živil (moke, krompirja itd.) že itak strogo odmerjene in se ne dajo zvišati, je malo verjetno, da bi se ta predlog mogel vresničiti, ne da bi se istočasno reducirale dnevne množine za iste osebe, ki kupujejo ali ki bi kupovale meso.

Izvoz prašičev iz Ogrske v Avstrijo. Glasom listov je med dunajsko in budimpeštansko vlado dogovorjeno, da bo za nekaj časa sploh ustavljen izvoz prašičev iz Ogrske in bo dopuščen šele pozneje po posebnih predpisih.

Iz Save pri Lancovem so potegnili truplo 5½ letnega dečka Ivana Mlekuža iz Koroške Bele. Deček je bil 26. pr. m. padel v Savo pri Javorniku.

Kupujejo se vsakovrstne stare

cunjje

Kranj, Glavni trg št. 119.

Učenec

se sprejme iz boljše rodbine.

Ivan Levičnik,

urar in trgovec v Kranju.

Kupim vsako množino

smrekovega
orehovega
jesenovega
češnjivega
hruševega
lipovega
hrastovega

lesa

na vago ali na meter. Debelina od 30 cm naprej.

Kupim tudi

suhe koprive po 6 K za 100 kg.

Natančnejša pojasnila daje L. REBOLJ, KRANJ.

Brez posebnega obvestila.

Tužnim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem žalostno vest, da je naš iskrenoljubljeni sin, oziroma brat, svak in stric, gospod

EVGEN SAJOVIC

gimnazijski telovadni učitelj

v torek, dne 31. oktobra 1916 ob 11. uri zvečer v 36. letu svoje dobe, po dolgi mučni bolezni, previden s svetotajstvi za umirajoče, mirno v Gospodu zaspal.

Zemski ostanki preljubega pokojnika so se prenesli v petek, dne 3. novembra 1916, ob 3. uri popoldne iz hiše žalosti, na tukajšnje grobišče.

V KRANJU, dne 2. novembra 1916.

Ivana Sajovic roj. Pleiweissova, mati. — Janko, Gvidon, Joško in Stanko, bratje. — Mimi omož. Pirčeva, Karla omož. Luznarjeva, Nuša omož. Majdičeva in Hani, sestre. — Ciril Pirc, Franc Luznar, Joško Majdič, svaki. — Toni Sajovic, roj. Švejda, Vera Sajovic, roj. Šavnikova, svakinji. Nečaki in nečakinje.

ZAHVALA.

Za izkazana sočutja ob bridki izgubi nepozabnega sina, oz. brata, strica in svaka, gospoda

EVGENA SAJOVICA

gimnazijskega telovadnega učitelja

se tem potom najiskreneje zahvaljujemo. Zlasti pa izrekamo zahvalo sl. Narodni čitalnici, ki je pokojnika spremila z zastavo k večnemu počitku, osobito pa nje pevskemu zboru za ginljivi žalostinki pred hišo in grobom, vsem sorodnikom, bratom, prijateljem in znancem za res veliko spremstvo. Darovalcem prekrasnih vencev in šopkov najsrčnejša hvala. Istotako srčna hvala prečastiti duhovščini.

V KRANJU, 4. novembra 1916.

Rodbina Ferd. Sajovic-eva.

Največja slovenska hranilnica!

Mestna hranilnica Ljubljanska

3 12-11

Ljubljana, Prešernova ulica št. 3.

Koncem leta 1915 je imela vlog K 48,500.000.—
Rezervnega zaklada „ 1,330.000.—

Sprejema vloge vsak delavnik.

Hranilnica je **pupilarno varna** in stoji pod kontrolo

c. kr. deželne vlade.

Za varčevanje ima vpeljane lične domače hranilnike.

Posoja na zemljišča in poslopja na Kranjskem proti 5%, izven Kranjske pa proti 5¹/₄% obrestim in proti najmanj 1% oziroma 3³/₄% odplačevanju na dolg.

**Najstarejša
trgovina**

Ferd. Sajovic

v Kranju

(poprej J. C. Pleiweiss)

priporoča

2 52-41

svojo bogato zalogo

sukna, letenskih modnih blagov, ceftrov in batistov za ženske bluze in obleke, pike, kambrikov, levantinov, ševijotov, kamgarnov in lodnov za pelerine, šifona, bele kotenine in platna za rjuhe, cvilha za žimnice, satenastih in pisanih posteljnih odej, kakor tudi vsega drugega **manufakturnega blaga**. Volneni robci, pleti najnovejših vzorcev in najboljše kakovosti.

Snežne kape, trebušnike, naročnike, rokavice in nogavice za vojake.
Svilnati robci najnovejših vzorcev.

Kdor ve razločiti dober liker od slabega, se ne da preslepiti s ponaredbami, ampak zahteva pristni

„FLORIAN“

ne slabi in ne omami, ampak daje moč in veselje

do dela.

Po slabem pitju
Si bolan,
Od tega boš
Vesel, močan!

11

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice

registrovana zadruga z neomejeno zavezo v LJUBLJANI

obrestuje hranilne vloge od 1. januarja 1913 naprej po čistih

brez odbitka rentnega
davka.

4³/₄ 0/0

brez odbitka rentnega
davka.

Rezervni zaklad
nad K 800.000.

Rezervni zaklad
nad K 800.000.

6 52-37